

עגלה ערופה

פרק תשיעי סוטה

מז

עין משפט גד מצוה

לְהוֹי דוֹבִים וְלֹא לְהוֹי יַעַר. מֵאִי עֲבַד לִיהַ עַר דְקָרִית לִיהַ נֶס. דְבַעֲיָתִי. הַדְּבִיבִים לְהַתְּגָרוֹת דְּהֶס פְּשָׁאִין מְקוֹס קְרוֹב לְהֶס לְנוֹס וּלְהַתְּגָרוֹת, וּכְשֶׁחֵן קְרוֹבִים לַעַר – יוֹאֲחִין דְּהַבְּעָטָה, זְכָה וְיָצְתָה מִמֶּנּוּ רוּחַ. שְׁלֹאֹה מִמֶּנּוּ דְּוִד וְשִׁלְמֵה שְׁהַרְבּוּ לְהַקְרִיב קְרָבָנוֹת. אֲלֵמָא: זֶה הָיָה שְׁכָרוֹ. לְקַלְלָהּ הוּא. לְמַעַט אֵת שְׁכָרָא, תּוֹרָה אֹר

רַב וְשִׁמוּאֵל; חַד אָמַר: נֶס, וְחַד אָמַר: גַּם בְּתוֹךְ גַּם. מֵאִן דְּאָמַר גַּם – יַעַר הוּא, דוֹבִים לֹא הוּוּ. מֵאִן דְּאָמַר גַּם – לֹא יַעַר הוּא וְלֹא דוֹבִים הוּוּ. וְלִיהוֹי דוֹבִים וְלֹא לִיהוֹי יַעַר? דְבַעֲיָתִי. אָמַר רַבִּי חֲנִינְא: בְּשִׁבְרֵי אַרְבְּעִים וּשְׁנַיִם קְרָבָנוֹת שְׁהַקְרִיב בְּלֶק מִקְדָּה מוֹאֵב הוּבְקָעוּ מִיִּשְׂרָאֵל אַרְבְּעִים וּשְׁנַיִם יָדָיִם. אֵינִי? וְהָאֵמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב: *לְעוֹלָם יַעֲסוֹק אָדָם בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, וְאֵע"פ שְׂרָא לְשִׁמְהָ, שְׁמִתוֹךְ שְׂרָא לְשִׁמְהָ – בָּא לְשִׁמְהָ. שְׁבִשְׁכַר אַרְבְּעִים וּשְׁנַיִם קְרָבָנוֹת שְׁהַקְרִיב בְּלֶק מִקְדָּה מוֹאֵב זְכָה וְיָצְתָה מִמֶּנּוּ רוּחַ *שְׁיָצֵא מִמֶּנּוּ שְׁלֵמָה, שְׁכַתוֹב בֵּיה: *וְאִתְּרַף עוֹלוֹת יַעֲרָה שְׁלֵמָה". *וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן חֲנַיִ: רוּחַ בְּתוֹ שֶׁר עֲגָלוֹן בָּנוּ שֶׁר בְּלֶק הִיתְתָּה! *וְיִאֲמָרוּ מִיִּהָ לְקַלְלָהּ הוּוּ. *וְיִאֲמָרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֲרֵי־שֶׁע הִנֵּה נָא מוֹשֵׁב הָעִיר טוֹב בְּאֲשֶׁר אֲדוֹנֵי רוּחָהּ" וְגו'. וְכִי מֵאַחַר דְּמִיִּם רָעִים וְאָרְץ מוֹשְׁבָתָה, אֲפֹא מַה מוֹבְתָה? אָמַר רַבִּי חֲנַיִ: חֵן מְקוֹם עַר וְיִשְׁבִּיּוּ. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: שְׁלֵשָׁה חֵינוֹת הֵן: חֵן מְקוֹם עַר וְיִשְׁבִּיּוּ, חֵן אִשָּׁה עַר בְּעֵלְהָ, חֵן מְקַח עַר *מְקַחוֹ. *תֵּנוּ רַבְּנַן: שְׁלֵשָׁה חֵלָאִין חֵלְהָ אֲלִישֶׁע: אֶחָד שְׁגִירָה דוֹבִים בְּתִינוּקוֹת, וְאֶחָד שְׁדַחְפוּ לְגַחְזוּ בְּשִׁתֵּי יָדָיִם, וְאֶחָד שְׁמַת בּוֹ, שְׁנֵאמַר: *וְאֲלִישֶׁע חֵלְהָ אֵת חֵלְזוֹ אֲשֶׁר יָמוֹת בּוֹ". תֵּנוּ רַבְּנַן: *לְעוֹלָם תִּהְיֶה שְׁמֵאל דּוּחָה וְיָמִין מְקַרְבָתָה. לֹא בְּאֲלִישֶׁע שְׁדַחְפוּ לְגַחְזוּ בְּשִׁתֵּי יָדָיו, וְלֹא בִּיהוֹשֶׁע בֶּן פְּרַחְיָה שְׁדַחְפוּ לְיָשׁוּ הַנוֹצְרִי בְּשִׁתֵּי יָדָיו. אֲלִישֶׁע מֵאִי הִיא – דְּכַתִּיב: *וְיִאֲמַר נַעֲמָן הוּאֵל קַח כְּפָרִים", וְכַתִּיב: *וְיִאֲמַר אֲלֵיו לֹא לְבִי חֵלְדָּה בְּאֲשֶׁר הִפְדָּה מֵעַל מַרְכַּבְתּוֹ לְקַרְאֲתָךְ הָעֵת לְקַחְתָּ אֵת הַכֶּסֶף וְלְקַחְתָּ בְּגָדִים וְיִיתִים וְכַרְמִים וְצֹאן וּבְקָר וְעַבְדִּים וְשִׁפְחוֹת?" וְכִי שְׁקִיר בּוֹרֵי הָאִי? כֶּסֶף וּבְגָדִים הוּא דְשְׁקִיר! אָמַר ר' יִצְחָק: בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הָיָה אֲלִישֶׁע עוֹסֵק בְּשִׁמְנֵה שְׂרָצִים, אָמַר לוֹ: רִשָּׁע, הִגִּיעַ עַת לִיפּוֹל שְׁכַר שְׁמֵנֵה שְׂרָצִים *וְצִרְעַת נַעֲמָן תִּדְבֵק בְּךָ וּבּוֹרְעֵךְ לְעוֹלָם". *וְאַרְבַּעָה אַנְשִׁים הָיוּ מוֹצְרֵעִים, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: זֶה גַּחְזוֹ וְשִׁלְשֵׁת בְּנָיו. *וְיִתְדָה אֲלִישֶׁע דְּמִשְׁק". לְמַה חֵלְדָּה? אָמַר ר' יוֹחָנָן: שְׁהַחֲדָד לְהַחְזִירוֹ לְגַחְזוֹ בְּתוֹשֻׁבָה וְלֹא חוֹר. אָמַר לוֹ: חוֹזֵר בְּךָ. אָמַר לוֹ: בְּךָ מְקוֹבְלָנִי מְקוֹד: *כֵּל מִי שְׁחָטָא וְהַחְטִיא אֵת הַרְבִּים – אֵין מְסַפְקִין בִּירוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. מֵאִי עֲבַד? אֵיבָא דְאִמְרִי: אֲבָן שׁוֹאֲבָת תְּלָה לוֹ לְחַטָּאת יִרְבְּעִים וְהַעֲמִידוּ בֵּין שְׁמַיִם לְאָרֶץ, וְאֵיבָא דְאִמְרִי: שֵׁם חֶקֶק לָהּ אֶפּוֹמָה, וְהִיתְתָּה אוֹמְרָת "אֲנִי" וְלֹא יִהְיֶה לָךְ, וְאֵיבָא דְאִמְרִי: רַבְּנַן דְחָה מִקְמִיָה, דְכַתִּיב: *וְיִאֲמָרוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים אֲלֵ אֲלִישֶׁע הִנֵּה נָא הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יוֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךָ צַר מִמּוֹנֵנוּ, מִכֶּלֶל דְּעַד הַאֲדִינָא לֹא הוּא דְחִיק. יְהוֹשֶׁע בֶּן פְּרַחְיָה מֵאִי הִיא – בְּדַתְהוּ קָא קְטִיל יֵצֵא מִלְּבָא לְרַבְּנַן, שְׁמַעוֹן בֶּן שְׁמַח אֶטְמִינְהוּ אֶתְתִּיה, ר' יְהוֹשֶׁע בֶּן פְּרַחְיָה אֲזַל עֲרַק לְאֶלְפִסְנְדִּירָא שֶׁר מוֹצְרִים. כִּי הוּא שְׁלֵמָא שְׁלַח לִיהַ שְׁמַעוֹן בֶּן שְׁמַח: מִנֵּי יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקּוֹדֶשׁ לָךְ אֶלְפִסְנְדִּירָא שֶׁר מוֹצְרִים: אַחֲוִיתִי! בְּעַלֵּי שְׂרוּי בְּתוֹכְךָ וְאֵנִי יוֹשֵׁבֵת שׁוֹמְמָה. אָמַר: ש"מ הוּא לִיהַ שְׁלֵמָא. כִּי אֵתָא אֶקְלַע לְהוּא אוֹשְׁפִיזָא, קָם קַמִּיָהוּ בִיקְרָא שְׁפִיר, עֲבָדִי לִיהַ יִקְרָא טוֹבָא. יְתִיב וְקָא מוֹשְׁתַּבַּח: בְּמַה נָּאֵה אֶכְסִינָא זוּ! א"ר יֵשׁוּ הַנוֹצְרִי: רַבִּי, עֵינֵיה טְרוּטוֹת. א"ר לוֹ: רִשָּׁע, בְּכַד אֲתָה עוֹסֵק? אֲפִיק אַרְבַּע מָאֵה שְׁפוּרֵי וְשִׁמְתִיָה. כֵּל יוֹמָא אֲתָא לְקַמִּיָה וְלֹא קַבְּלִיהַ. יוֹמָא חַד הוּא קְרִי קְרִית שְׁמַע, אֲתָא לְקַמִּיָה. הוּא בְּדַעֲתִיהָ לְקַבְּלוּתִיהָ, אַחֲוִי לִיהַ בִּידִיה. סָבַר מוֹדָא דְחִי לִיהַ, אֲזַל וְקַף לְבִינְתָא פְּלַחָא. אָמַר לִיהַ: חוֹזֵר בְּךָ! א"ר לוֹ: בְּךָ מְקוֹבְלָנִי מְקוֹד: כֵּל הַחוּטָא וּמַחְטִיא אֵת הַרְבִּים – אֵין מְסַפְקִין בִּירוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. דְאָמַר מַר: יֵשׁוּ הַנוֹצְרִי בִישָׁף וְהִסִּית וְהִדִּיחַ וְהַחְטִיא אֵת יִשְׂרָאֵל. תֵּנִיא, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֲלִיעֶזֶר אָמַר: יַצַּר, תִּינוּק, וְאִשָּׁה – תִּהְיֶה שְׁמֵאל דּוּחָה וְיָמִין מְקַרְבָתָה. *מִתְנַיִ *נִמְצָא הַהוֹרֵג עַד שְׂרָא *נְעַרְפָה הַעֲגָלָה – תִּצָא וְתִרְעָה בְּעַדְרָה. יִמְשַׁנְעָרְפָה הַעֲגָלָה – תִּקְבַר בְּמִקְוָמָה, שְׁעַר סַפֵּק בְּאֵתָהּ מִתְחַיִּיתָהּ, בִּיפְרָה סְפִיקָה וְהִלְכָה לָהּ. יִנְעַרְפָה הַעֲגָלָה וְאַחַר בְּךָ נִמְצָא הַהוֹרֵג – הָרִי זֶה יִהְרֵג. יַעַד אֶחָד אוֹמַר "רְאִיתִי אֵת הַהוֹרֵג" וְעַד אֶחָד אוֹמַר "לֹא רְאִיתִי", אִשָּׁה אוֹמְרָת "רְאִיתִי" וְאִשָּׁה אוֹמְרָת "לֹא רְאִיתִי" – הָיוּ עוֹרְפִין. וְשְׁנַיִם אוֹמְרִים "רְאִינוּ", וְאֶחָד אוֹמַר לָהֶן "לֹא רְאִיתִים" – לֹא הָיוּ עוֹרְפִין. יִמְשַׁרְבוּ הַרוֹצְחִינִן בְּטִלְהָ עֲגָלָה עֲרוּפָה. מִשְׁבָּא אֲלִיעֶזֶר בֶּן דִּיבְאִי, וְתַתִּיבָהּ בֶּן פְּרִישָׁה *הָיָה נִקְרָא, חֲזוּר לְקוֹרְתוֹ בֶּן תְּרַצְחָן. יִמְשַׁרְבוּ הַמְּנַאֲפִים פְּסָקוּ הַמִּיִּם הַכּוֹרִים. וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְבַאי הַפְּסִיקוֹן, שְׁנֵאמַר: *לֹא אֶפְקוֹד עַל בְּנוֹתֵיכֶם כִּי תוֹנִינָה וְעַל פְּלוֹתֵיכֶם כִּי תִנְאַפְנָה כִּי הֵם" וְגו'. מִשְׁמַת יוֹסִי *בֶּן יוֹעָז אִישׁ צְרִידָה וְיוֹסִי בֶּן (א) יְהוּדָה אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם בְּטַלְוֹ הָאֲשֻׁבָלוֹת, שְׁנֵאמַר: *אֵין אֲשַׁבּוֹר לְאִכּוֹל בְּבוֹרָה אוֹתָהּ נִפְשִׁי". *יוֹחָנָן בְּהֵן גְּדוֹל הָעֲבִיר הַדְּרִית הַמַּעֲשֶׂר. אֵף הוּא בְּפַלְס אֵת הַמְעוֹרְרִין וְאֵת הַנוֹקְפִין. עַד

מ א ב ג מויו פ"י מהל' רווח הלכה ת: מ"א ד מויו חס פ"ע הלכה יג: מ"ב ה ו מויו חס הלכ' יד: מ"ג ז מויו חס הלכ' יב: מ"ד ח מויו פ"ג מהל' סוטה הלכה יט:

סנהדרין ק"ב: פסחים י"ג: ערכין ט"ז. לעיל כ"ב: סוכות י' חזר כ"ג:

וכן מילתא שיצא מנבו וכו' יעלה שלמה ליתא ככל ארון מקומות כנסתים בלוינו דלעיל כ"ב: פסחים י"ג: וכו':

ג"י הערוך חנינא

סנהדרין ק"ז: וב"מ פ"א.

סנהדרין ק"ז: ע"ש

הגהות הב"ח

(א) גמ' ויוסי בן יהודה) ת"מ. וי"ב ס"ח ויתקן:

(ג) ויבא

ס"ט

כיצות כה. חולין פכ.

י"א בן פרישה ע"י כתי"ט

ס"ט

תמורה טו: ע"ש

מעשר ט"ז פ"ה מ"ט

סנהדרין ק"ב: פסחים י"ג: ערכין ט"ז. לעיל כ"ב: סוכות י' חזר כ"ג:

וכן מילתא שיצא מנבו וכו' יעלה שלמה ליתא ככל ארון מקומות כנסתים בלוינו דלעיל כ"ב: פסחים י"ג: וכו':

ס"ט

סנהדרין ק"ז: ע"ש

מלכים ב

ס"ט

ס"ח

(יומא פ"ג: וכו')

ס"ט

כיצות כה. חולין פכ.

י"א בן פרישה ע"י כתי"ט

ס"ט

תמורה טו: ע"ש

מעשר ט"ז פ"ה מ"ט

עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

מה א מיי פ"ט מהל' רות הלכה יא יב: מו ב מיי"ט שם הלכ' יג: מו ג מיי"ט שם הלכ' יד: טו: מח ד מיי"ט פ"ח מהל' מעשר שני הלכ' יג:

עד ימיו היה פטויש מכה בירושלים. צדיק הנפסיד צוולו על מועד, לעשות מלאכה דבר האבד שמופתת צמועד. ועמד הוא וגזר על הנפסידים לפילי דבדד האבד, מפני שקולן נשמע למרחוק, ואין הכל יודעין שהיא לבדד האבד. ודכי אמרין לך צמועד קטן (א). כל ימיו לא הוצרך אדם לשאל לחבירו על הדמא.

אפי"ן נצב בערת אל. זמן שצקרב אליהם ישפוט. הולכי אחר בצעם. להנאמס. האומרים לרע טוב. שמשפחין את הקשעים. רבו היו היו. דקמצי "הוי" "הוי" צהיא פקשתא טובא. מושבי הרוק, מלריכין הרוק, ומדת גלוה הוא. ונתמעטו התלמידים. דקרייל תורה אור (קידושין דף מט:): סימן לגסות הרוח -

אם מעושר אס לאו, שהוא הקטין שיהו כל הלוקחין מעס הארץ מעשרין. גמ' אפילו אחד בסוף העולם. הפיר צו. והא אמר עולא בו. סוגיא זו פולשה פירשתייה דקרק "מי שקניא" (על ל. א.). ואינה מלוכה פלן פלוס. אלא על הפסח. ועכשיו יודעים את ההרגים מי הם. מנוקה מעון. ילויף צאשה האסורה לו, בין מוז נשקפה צין מאתרת. עון דבניה ודבנתיה. שהם נאפין. לא אינו מונע את אשתו מליצק. הא שמע לא אפקוד. לנדוק את הנשים, ומה טעם - "על גנותיכם פי תזנינה". נתעוררו הדינין. דמפוח שהם בעלי הנאה אין מטריחין עממן לעיין צדין, ויגליסור וקיסר להורות לציבור, ומתוך כך נתמלקלו מעשיהם. וזמן שפן - אין להקב"ה נחם רוח צוולמו, ואין עולמו נח לו. לוחשי לחישות. עורכי הדינין, ומתלמדים עם הדינין לפתוח להם פתח צוומתו של זה וצוומתו של זה. רבה חרון אף. שעל הסניגים המספספ מרון אף צל, שגאמר (שמות כג): "אם ענה מענה אותו וגו' ומרה פסי

*עד ימיו היה פטויש מכה בירושלים, ובכיוו א"צ לשאול על הדמאי. גמ' ת"ר: מנין שאם גערפה העגלה ואח"כ נמצא ההורג, שאין פוטרת אותו - ת"ר: "ולא יכופר דם אשר שפך בה כי אם בדם שפכה". s. "עד אחד אומר ראיתי את ההורג" כו. s. מעמא - דמכחיש ליה, הא לא מכחיש ליה - עד אחד מהימן. מנהיגי מילי? דת"ר: "דא *נודע מי הפהו", "הא נודע מי הפהו, אפילו אחד בסוף העולם" - לא היו עורפין. רבי עקיבא אומר: מנין לסנהדרין שראו אחד שהרג את הנפש ואין מבירין אותו, שפא היו עורפין - ת"ר: "ועיניו לא ראו", והלא ראו. השתא דאמרת עד אחד מהימן, איך חד היכי מצי מכחיש ליה? והאמר עולא: כל מקום שהאמינה תורה עד אחד - הרי פאן שנים, ואין דבריו של אחד במקום שנים! אמר רב עולא: תני: לא היו עורפין. וכן א"ר יצחק: תני: לא היו עורפין. ור' חייא אומר: תני: היו עורפין. ולרבי חייא קשיא דעולא! לא קשיא: כפאן - בבת אחת, פאן - בזה אחר זה. תני: עד אחד אומר "ראיתי את ההורג" ושנים אומרים "לא ראית" - היו עורפין. הא חד וחד - לא היו עורפין, תיובתא

ענינים של פורס. הוזרת על לומדיה. מתורג, אולי תמנא לומדיה. ולבסוף מתויל עליהו. ומאס צענייה. כמילי מלאי. הדיניס מטילין מלאי פרקמטרא פלגס על צעלי פנים היודעים צטינ סחורה, שישפכו הדינין על לוו. רבו איש הישר בעיניו יעשה. שהרואה שהדינין מספירים לו פנים מפני טובה שעשה יומא כג: לו, ואינו מתירא מהם. שפלים הוציאו. שאין לימת הגדולים על הקטנים, ואין יכיר צין גבוה לשפל ומלכותא. מלכותם של ישראל, אולא ונולא - הולכת ומתגולת. צדי עין. מלכות אחרים צממונס. שורפי מרה. גולגסי וממלאי הלכ מן הענינים לרסם. רבו מים הפרים. רבו המתקנים לנשותיהם, והיה למים המרים להרבות. אלא שפכו מלהשקותם. דלמרינן, שאין המים בודקין מערכו המתלפס. וזוהי הלכ. שאין מטין את אונס לשמוע יפה מפי רבם, וסומכים על צינאם לנדקק שמועמס. ישראל לפנים. פיניו הוא. שהכל בו. פורה צלמפס, ואין דופי ושקפה ומתלוקת. ואנן

מ"ק יא.
[הוספתא כתיבות פ"ד]
כתיבות לז:

יבמות פת: קוז: כתיבות כב: לעיל לא:

יבמות פת: לעיל לא:
[הוספתא יבמות פ"ד ע"ד]

[לעיל לא: ע"ד]

[וס' פ"ד ע"ג כמה וכמה שטויס נכויס] לעיל כת. שבוטות ה. קדושין כז: יבמות נת.

במדבר ה

השע 7

דכ"ס א

תהלים פב יחזקאל עב יעציה ה

ב"ב נח.

הקנין ב

שופטים ח

דכ"ס טו

יעציה ג

[וחולין לז]

מפס"י נראה ל"ל ג"כ רישא דקרא אלוקים נצב בערת אל

משלי טו

[סנהדרין פת.]

[תמורה טו: ע"ד]

דרבי חייא. וליבעמך אימא סיפא: שנים אומרים "ראינו" ועד אחד אומר "לא ראיתם" - לא היו עורפין, הא חד וחד - היו עורפין! אלא, מתני' פויקה בפסולי עדות, וכדרבי נחמיה דאמר: *כל מקום שהאמינה תורה עד אחד - הריך אחר רוב דעות, ועשו שתי נשים באיש אחד בשני אנשים באיש אחד. ואיפא דאמרי: יכל היכא דאתא עד אחד בשר מעיקרא - אפילו *מאה נשים כי אחד דמיין, והכא במאי עסקינן - בגון דאתאי אשה מעיקרא. ותציה דרבי נחמיה הכי; רבי נחמיה אומר: כל מקום שהאמינה תורה עד אחד - הריך אחר רוב דעות, ועשו שתי נשים באשה אחת בשני אנשים באיש אחד. אבל שתי נשים באיש אחד - כי פלגא ופלגא דמי. ותרתי פסולי עדות למה לוי? מהו דתימא: פי אזלינן בתר רוב דעות - דחומרא, אבל לקויא - לא, קמ"ס. s. "משרבו הרוצחין" כו. s. ת"ר: *משרבו הרוצחין במטה עגלה ערופה לפי שאינה באה אלא על הספק; משרבו הרוצחין בגזוי במטה עגלה ערופה. s. "משרבו הנואפין" כו. s. ת"ר: "ונקה האיש מעון", בזמן שהאיש מנקה מעון - המים בודקין את אשתו, אין האיש מנוקה מעון - אין המים בודקין את אשתו. ואומר *לא אפקוד על גנותיכם פי תזנינה" כו. מאי "ואומר"? וכי תימא: עון דידיה - אין, דבניה ודבנתיה - לא, הא שמע: "לא אפקוד על גנותיכם פי תזנינה ועל פלותיכם פי תנאפנה". וכי תימא: עון אשת איש - אין, עון דפנויה - לא, ת"ש: "כי הם עם הזונות ופרדו ועם הקדשות וזבחו" וגו'. מאי "ועם לא יבין *ילבט"? אומר רבי אלעזר: אומר להם נביא לישארא: אם אתם מקפידין על עצמכם - מים בודקין נשותיכם, ואם לאו - אין המים בודקין נשותיכם. "משרבו בעלי הנאה - נתעוררו הדינין, ונתקלקלו המעשים, ואין נוח בעולם. משרבו רואי פנים בדין - בטל *לא תגורו", ופסק "לא תבירו", ופרקו עול שמים ונתנו עליהם עול בשר ודם. משרבו לוחשי לחישות בדין - רבה חרון אף בישארא, ונסתלקה השכינה, משום שנאמר: *צקרב אליהם ישפוט". משרבו *אחרי בצעם לבם הוצרך - רבו *האומרים לרע טוב ולטוב רע", משרבו האומרים לרע טוב ולטוב רע - רבו "הוי הוי" בעולם. משרבו מושבי הרוק - רבו תהירים, ונתמעטו התלמידים, והתורה הוזרת על לומדיה. משרבו תהירים - התחילו בנות ישראל להנשא ליהירים, שאין דרינו רואה אלא לפנים. איני?! והאמר מר: הא מאן דמיהר - אפילו איניש ביתיה לא מקפד, שנאמר: "גבר יהיר ולא יגוה", לא יגוה - אפי' בגוה שפוי! מעיקרא קפצה עליה, לסוף מיתוי עליהו. משרבו מטיילי מלאי על בעלי בתים - רבה השוחד והפניית משפט, ופסקה טובה. משרבו "מקבלני טובתך" ו"מחוקני טובותיך" - רבו *איש הישר בעיניו יעשה", שפלים הוגבהו והגבוהים הושפלו, ומלכותא אזלא ונולא. משרבו צרי עין וטורפי מרה - רבו מאמצי הלב וקופצי ידים מלהלות, ועברו על מה שכתוב בתורה *השמר דך פן וגו'. משרבו *נמויות גרון ומשקרות עינים" - רבו מים הפרים, אלא שפסקו. משרבו מקבלי מתנות - נתמעטו הימים ונתקצרו השנים, דכתיב: *ושונא מתנות יחיה". *משרבו זוחי הלב - רבו מחלוקת בישארא. *משרבו תלמידי שמאי והילר שפא שימשו כל צורפן - רבו מחלוקת בישארא, ונעשית תורה בשתי תורות. משרבו מקבלי צדקה מן הגוים - היו ישראל למעלה והם למטה, ישראל לפנים והם לאחור. s. "משמת יוסי בן יענור" כו. s. מאי אשכולות? *אמר רב יהודה אומר שמואל: איש שהכל בו. s. "וחנן פתן גדול העביר הודנית המעשר" כו. s. מ"ט? אומר רבי יוסי בר' חנינא: ילפי שאין גותנין אותו בתיקונו, דרחמנא אמר דיהכי לפנים, ואנן